

## NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Legii voluntariatului

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Legii voluntariatului este elaborat de Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova cu participarea reprezentanților delegați și selectați în cadrul Grupului de lucru constituit pentru îmbunătățirea cadrului normativ cu privire la activitatea de voluntariat, aprobat de Ministrul Educației și Cercetării prin Ordinul nr. 624/2024.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <p>Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Legii voluntariatului este elaborat în scopul perfecționării cadrului normativ cu privire la voluntariat în Republica Moldova, elaborat, aprobat și implementat începând cu anul 2010 odată cu adoptarea Legii nr.121/2010 voluntariatului și a Hotărârii Guvernului nr. 158/2012 cu privind implementarea Legii voluntariatului.</p> <p>Proiectul de act normativ este elaborat în conformitate cu planificarea setată în Strategia de dezvoltare a sectorului de tineret „Tineret 2030” și Programul de implementare a Strategiei Tineret 2030 pentru perioada 2024-2027 (acțiunea nr. 35 din Plan) aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.168/2023, precum și în conformitate cu angajamentele asumate de Republica Moldova în urma semnării Acordului de Asociere, Capitolul 26, referitor la voluntariat și mobilitatea tinerilor AA - Art. 125, lit. c și PAG, acțiunea nr. 464.</p> <p>Legea nr.121/2010 a voluntariatului a fost supusă, în conformitate cu cadrul normativ în domeniu, analizei ex-post de către Comisia de profil a Parlamentului Republicii Moldova în anul 2021. Raportul de evaluare ex-post juridic a relevat necesitatea perfecționării cadrului normativ prin:</p> <ol style="list-style-type: none"><li>1. stabilirea unor măsuri de stimulare a voluntarilor adulți și vârstnici;</li><li>2. stabilirea unui mecanism de punere în aplicare a prevederilor ce țin de recunoașterea perioadei de voluntariat drept vechime în muncă;</li><li>3. ajustarea cadrului normativ privind posibilitatea de păstrare a instrumentelor de voluntariat inclusiv în format electronic;</li><li>4. recunoașterea la nivel normativ a contribuției financiare pentru munca voluntară;</li><li>5. asigurarea mecanismului juridic privind colectarea datelor statistice pe parcursul întregului an de către autoritatea națională cu competențe în domeniu.</li></ol> <p>De asemenea, în procesul de colectare a feedback-ului relevant din partea instituțiilor și organizațiilor care lucrează cu voluntarii prin (i) evenimente tematice (ii) instruirii pentru coordonatorii de voluntari (iii) mese rotunde, au fost colectate propuneri de îmbunătățire a cadrului normativ prin prisma:</p> <ol style="list-style-type: none"><li>a) debirocratizării proceselor de înregistrare și evidență a voluntarilor;</li><li>b) digitalizarea instrumentelor de certificare a instituțiilor gazdă și revizuirea mecanismului de colectare a datelor la nivelul instituției;</li><li>c) extinderea instrumentelor de recunoaștere a impactului voluntariatului, or beneficiile aduse pe moment nu sunt suficient de moderne pentru a inspira persoanele să realizeze voluntariat, în special tinerii;</li><li>d) dezvoltarea unui program național de voluntariat, pe modelul celor internaționale care va impulsiona mobilitatea internă a persoanelor, va formula valori naționale</li></ol> |

care se promovează prin intermediul voluntariatului și va oferi o structură model pentru instituțiile gazdă;

- e) delimitarea mai clară a atribuțiilor și competențelor instituțiilor și autorităților responsabile de dezvoltarea și implementarea politicilor de voluntariat, or domeniul voluntariat nu se regăsește în atribuțiile nici unei autorități centrale, fiind transversal inclus în toate actele de politici centrate pe cetățeni. Lipsa unei instituții responsabile a condus la o stagnare a cadrului normativ și de politici în domeniu;
- f) instituirea unui centru sau instituții responsabile de gestionarea politicilor de voluntariat, asociat cu domeniul social sau educațional, care va acționa ca centru de resurse, instruire, suport metodologic, ghidare și gestionar al instrumentelor de finanțare;
- g) acordarea finanțării pentru proiectele și programele implementate de organizațiile în domeniul voluntariatului. Deschiderea unei linii de finanțare separată pentru instituțiile gazdă care realizează programe de voluntariat, pentru a beneficia de finanțare de la bugetul de stat;
- h) delimitarea mai clară activității de voluntariat informal, în special a celui realizat spontan și a celui realizat în domeniul protecției civile. Prezentul cadru normativ nu face o diferență foarte clară între cele două tipuri de voluntariat, atestându-se faptul că cel mai mult voluntariat se întâmplă în afara cadrului legal. În acest sens, este necesară intervenția pe ambele componente, cu tipuri de politici și instrumente specifice. Inițial însă este necesară o delimitare mai clară între cele două tipuri de voluntariat.

Un alt element ce a stat la baza necesității perfecționării cadrului normativ actual prin prisma dezvoltării de instrumente ușor aplicabile, previzibile și prietenoase lucrului cu voluntarii a fost pandemia de COVID-19 și consecințele războiului din Ucraina. În context, necesitatea asigurării prin instrumente rapide a drepturilor, libertăților și obligațiilor voluntarilor în condiții de situații de criză și situații excepționale, a fost expusă atât de persoanele voluntare cât și de instituțiile gazdă și organizațiile care au realizat programe cu participarea voluntarilor. Voluntariatul în situații de criză, pe de o parte este necesar de a fi reglementat prin un cadru normativ special care pune prioritate pe securitatea și pregătirea voluntarului, pe de altă parte activitățile voluntare în situații de criză precum cele descrise sunt necesare de a fi realizate în un cadru ordonat, pornind de la o planificare eficientă și având la bază persoane resursă și instituții bine pregătite în gestionarea acestora. În acest sens, voluntariatul formal sau serviciul voluntar necesită o atenție sporită pe calitatea acestuia și nivelul de investiții în persoanele care realizează voluntariat, precum și în activitățile în sine.

Este de menționat faptul că beneficiile acordate prin intermediul cadrului normativ sus-menționat pentru voluntari sunt lipsite de actualitate, nu reprezintă interes pentru voluntari și nu realizează conexiunea necesară între experiența dobândită de către voluntari pe parcursul perioadei de realizare a voluntariatului la necesitățile și realitățile sociale și economice.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Legea nr. 121/2010 a voluntariatului și Hotărârea Guvernului nr. 158/2012 pentru implementarea Legii voluntariatului nu au fost revizuite de o perioadă semnificativă de timp și nu corespund în prezent situației și cerințelor actuale ale Republicii Moldova. Aceste acte normative sunt depășite și nu reflectă nevoile actuale ale sectorului de voluntariat, precum și pe cele ale organizațiilor și entităților implicate în activități de voluntariat.

La moment, organizațiile necomerciale, instituțiile publice și alte instituții al căror scop este altul decât obținerea de venituri, sunt certificate în calitate de instituții gazdă a activității de voluntariat de către o Comisie instituită pe lângă Ministerul Educației și Cercetării. Comisia este constituită din reprezentanți ai organului central de specialitate și reprezentanților societății civile. Secretariatul Comisiei este asigurat de către direcția politici în domeniul tineret și sport. În atribuțiile

În plus, Legea vizează preponderent o categorie demografică tânără, restrângând astfel domeniul de aplicare al voluntariatului și înțelegerea extinsă a statutului de voluntar. De asemenea, absența unor dispoziții clare și specifice pentru încurajarea, protecția și motivarea voluntarilor constituie un neajuns major al legislației actuale. Oportunitățile de voluntariat sunt vaste și diversificate; totuși, din cauza deficitului de personal și a finanțării insuficiente, programele și instituțiile gazdă nu beneficiază de suport suportul metodologic și informațional necesar.

De asemenea, procedura de obținere a statutului de instituție gazdă este excesiv de birocratică, descurajând și demotivând solicitanții de la a obține acest statut. Totodată, legislația impune un număr minim de ore necesare pentru obținerea carnetului de voluntariat, limitând accesul pentru cei care doresc să contribuie la binele comun fără a fi supuși unor astfel de reglementări. Voluntariatul nu ar trebui condiționat de asemenea restricții și formalități; considerăm că dorința de a contribui pozitiv în societate nu ar trebui să întâmpine astfel de bariere formale.

Este de menționat, că pe parcursul ultimilor 5 ani, membrii Comisiei de certificare a instituțiilor gazdă a activității de voluntariat au analizat oferta instituțiilor gazdă de voluntariat, prin verificarea programelor, asigurând mentorat și suport metodologic, precum și analizând volumul de carnete de voluntar eliberate instituțiilor certificate. Se atestă faptul că instituțiile gazdă certificate, fiind singurele entități care posedă dreptul legal de a elibera carnete de voluntariat, nu eliberează defapt carnete de voluntariat decât în proporție de 45% din instituții. Pe o perioadă de 3 ani de certificare, o instituție gazdă eliberează în mediu 4 carnete de voluntariat, excepție fiind organizațiile care își focusează activitatea în jurul voluntariatului. În context, instituțiile gazdă certificate explică lipsa de solicitare cu privire la carnete prin (i)instrumentele birocratice de eliberare a carnetelor (ii) utilitate redusă a posesării acestora (iii) interesul redus al persoanelor de a se implica în activități pe termen lung, în limitele structurilor prezentului program.

Totodată, absența unui mecanism eficient de recunoaștere a competențelor dobândite prin voluntariat reduce atractivitatea implicării în astfel de activități, mai ales pentru tineri care caută să acumuleze experiență. De asemenea, nu există o strategie națională coerentă pentru promovarea voluntariatului în rândul persoanelor în vârstă, al persoanelor cu dizabilități sau al altor grupuri vulnerabile, ceea ce limitează participarea și contribuția acestor categorii.

Un alt punct sensibil este lipsa stimulentele pentru instituțiile gazdă. Acestea nu beneficiază de sprijin, reducând astfel interesul organizațiilor de a sprijini activ

voluntariatul. În plus, caracterul vag al unor dispoziții legale creează confuzii în aplicare și în respectarea standardelor de voluntariat.

Absența unui mecanism structurat pentru evaluarea impactului programelor de voluntariat și monitorizarea calității implicării voluntarilor și a instituțiilor gazdă reprezintă o altă deficiență semnificativă. Astfel, voluntariatul în Republica Moldova rămâne subdezvoltat, fiind necesare ajustări legislative și strategice pentru a asigura o dezvoltare durabilă a acestui sector esențial.

### **3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse**

#### **3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi**

Proiectul propus are drept scop modificarea paradigmei în sistemul de voluntariat în Republica Moldova, aducând în prim plan persoanele care realizează activități voluntare și serviciu voluntar, precum și a activităților în sine realizate, în detrimentul procedurilor de certificare, monitorizare, evaluare și cuantificare a impactului voluntarilor în ore de voluntariat.

Principalele prevederi noi care restructurează funcționarea sistemului de voluntariat țin de:

1. Instituirea unei comisii guvernamentale responsabile de trasarea priorităților strategice de dezvoltare a domeniului de voluntariat. Actualmente, voluntariatul nu este un domeniu de competență atribuit nici unui organ central de specialitate. În esență, voluntariatul este un domeniu transversal elementele căruia pot fi încorporate în politicile de sănătate, mediu, sociale, educaționale etc. Totuși, lipsa unei autorități și platforme de coordonare la nivel central a contribuit la o stagnare a politicilor, programelor și instrumentelor de promovare dezvoltate și implementate. Proiectul propune instituirea unei comisii interministeriale, cu participarea reprezentanților societății civile, instituțiilor gazdă și altor actori cheie, responsabilă de trasarea priorităților de dezvoltare. Comisia se propune a fi instituită de Guvern și să acționeze în baza unui Regulament.
2. Atribuirea rolului de instituții responsabile de dezvoltarea politicilor, implementarea programelor de suport și a cadrului metodologic necesar către Ministerul Educației și Cercetării și Agenția Națională pentru Dezvoltarea Programelor și Activității de Tineret. Este de menționat faptul că la nivelul statelor din blocul comunitar, nu există o abordare unică cu privire la asocierea domeniului de voluntariat, totuși, acesta este prioritar aliniat cu prioritățile și instituțiile din domeniul de tineret. În acest sens, se propune capacitatea instituției și distribuirea atribuțiilor de certificare și coordonare a programelor de voluntariat, acționarea ca centru metodologic și de resurse pentru voluntari și instituțiile gazdă, a Agenției Naționale pentru Dezvoltarea Programelor și Activității de Tineret. Acest fapt va permite în viitor o tranziție mai ușoară, pe măsură ce devin accesibile, la programele Uniunii Europene de mobilitate și de tineret. Ministerul Educației și Cercetării se desemnează instituția responsabilă de dezvoltarea cadrului metodologic de certificare a competențelor, prin analogie cu instrumentul de certificare a competențelor dobândite în un context non-formal de învățare.
3. Certificarea programelor de voluntariat, în detrimentul certificării instituțiilor gazdă. Reconceptualizarea acestui proces va permite pe de o parte o mai mare autonomie organizațiilor și instituțiilor care vor să dezvolte și să realizeze un program complex și comprehensiv de voluntariat, pornind de la specificul și conceptul propriului domeniu

de activitate, centrat în jurul voluntarului și activităților, iar pe de altă parte un proces de asigurare a calității la etapa de planificare de către instituția responsabilă de certificare. În procesul de certificare a instituțiilor gazdă, după formula din cadrul normativ actual, accentul este pus pe (i) capacitatea organizației de a gestiona voluntari (ii) planificarea de bază cu privire la integrarea voluntarilor (iii) activitățile planificate pentru o perioadă de 1-3 ani. Conform proiectului, accentul se pune la certificarea unui program de voluntariat, perioada căruia este determinată de instituția gazdă. Astfel, pot fi certificate programe cu o durată de exemplu de 3,6 sau 9 luni, repetitive. O instituție gazdă poate implementa unu sau mai multe programe de voluntariat. Programul de voluntariat poate fi implementat de una sau mai multe instituții gazdă, astfel oferindu-se instrumentarul necesar, flexibil și adaptabil care va asigura autonomia de decizie a instituțiilor gazdă în dependență de spiritul creativ și inovativ.

4. Delimitarea voluntariatului formal de cel informal. Una din prevederile esențiale în proiectul propus spre aprobare este diferențierea clară între voluntariatul formal și cel informal, pentru a asigura adaptarea la realitate a cadrului normativ, or, voluntariatul informal reprezintă 95% din activitățile voluntare realizate, fiind necesar crearea unui cadru legal favorabil care să susțină această activitate.
5. Recunoașterea competențelor și abilităților dobândite de voluntari pe parcursul realizării serviciului voluntar. Serviciul voluntar reprezintă perioada de încadrare a voluntarului în cadrul unui program de voluntariat. La etapa recrutării, voluntarul va cunoaște care sunt abilitățile și competențele pe care urmează să le dobândească la finele programului. Competențele vor fi ancorate în tipul și structura programului, precum și în durata acestuia și necesitatea de a realiza un număr de ore. La finalul serviciului, voluntarul i se eliberează un certificat care atestă, în urma unei evaluări, competențele și abilitățile dobândite. Certificatul poate fi eliberat doar de organizațiile care implementează un program certificat de voluntariat. Valabilitatea și relevanța certificatului este corelată cu reputația instituției gazdă, or aceasta este responsabilă de procesul de certificare a competențelor, în baza unei metodologii aprobată de organul central de specialitate. Certificatul de voluntariat urmează să ofere un beneficiu pentru persoanele care urmează a fi încadrate pe piața muncii, or oferă mai multă informație și esență supra activității realizate de voluntariat. Un cadru similar este pus în aplicare la nivelul Uniunii Europene prin Youth Pass. În context, proiectul nu prevede păstrarea instrumentelor de evidență centralizat și eliberarea carnetelor de voluntariat.
6. Introducerea instrumentelor digitale de potrivire între voluntari și oportunitățile de voluntariat. Proiectul propune elaborarea și menținerea de către organul central de specialitate a unui agregator al oportunităților de voluntariat, pentru a asigura accesul la programe și oportunități pentru toate persoanele interesate. De asemenea, certificatele de voluntariat pot fi emise în format digital de către instituția gazdă. Nu mai există registre cu caracter obligatoriu menținute de către instituția gazdă, comisia de certificare sau organul central de specialitate. Toată monitorizarea ține de procedurile interne ale organizațiilor, care pot aplica instrumente digitale de tracking.
7. Extinderea instrumentelor de recunoaștere și promovare a voluntariatului. În acest sens, abordarea este de a pune în sarcina organului central de specialitate elaborarea programelor de suport promovarea culturii voluntariatului (informal), precum și de

suport material sau financiar pentru instituțiile gazdă care implementează programe de voluntariat certificate (formal). De asemenea, se propune recunoașterea Zilei Internaționale a Voluntariatului (5 decembrie) și celebrarea acesteia prin realizarea de activități tematice la nivel național și local, cu finanțare în limita bugetului disponibil.

8. Reieșind din faptul că voluntariatul este un instrument utilizat pe larg în statele blocului comunitar în cazuri de intemperii, calamități naturale și alte cazuri ce țin de protecția civilă, pentru a elimina actualele neconcordanțe de ordin legislativ și de a asigura accesul la drepturi al voluntarilor implicați, se propune ca voluntariatul în domeniul protecției civile să fie reglementat prin lege specială.
9. Introducerea prevederilor ce țin de voluntariat corporativ. Prin introducerea unui articol separat ce reglementează voluntariatul corporativ, se urmărește (i) oferirea unui cadru normativ cu privire la drepturile persoanelor angajate în mediul privat de a fi integrați în activități de voluntariat organizate de către companii (ii) promovarea culturii voluntariatului în cadrul companiilor (iii) dezvoltarea de politici și instrumente de recunoaștere a companiilor care realizează voluntariat.

Proiectul urmărește eficientizarea sistemului de voluntariat în Republica Moldova, oferind o autonomie ridicată instituțiilor gazdă care realizează un program certificat de voluntariat, centrat pe dezvoltarea voluntarilor și realizarea de activități în folosul comunității și societății, în detrimentul activității de raportare și procedurilor birocratice. Acesta este corelat cu politica din domeniu promovată de instituțiile Uniunii Europene și programele implementate de acestea (Erasmus + și European Solidarity Corps).

### 3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

#### **Opțiunea 1:** Lipsa de intervenție

Lipsa de intervenție și păstrarea cadrului normativ actual în domeniul voluntariatului va conduce la (i) utilizarea ineficientă a resurselor statului pentru a asigura implementarea cadrului normativ actual (ii) lipsa politicilor de promovare și dezvoltare a domeniului (iii) interesul scăzut al persoanelor de a realiza voluntariat în condițiile legii (iv) consolidarea unei practici a voluntariatului paralelă cadrului normativ. În context, voluntariatul reprezintă un instrument de participare civică, dar și un instrument educațional prin intermediul căruia sunt deprinse abilități și competențe necesare la încadrarea socio-economică. Păstrarea cadrului normativ actual, în contextul noilor realități sociale, culturale și economice va conduce la o lipsă de activism, participare din partea persoanelor, precum și la nevalorificarea potențialului voluntariatului ca instrument educațional.

Deși voluntariatul este, prin natura sa, un act de altruism și contribuție fără a aștepta o remunerare financiară, este imperativ să fie sprijinit și încurajat, în special în cazul tinerilor care necesită susținere suplimentară în procesul de aplicare la universități sau programe de studii în străinătate. Recunoașterea voluntariatului ca pe un element valoros în curriculum vitae sau dosarele de admitere ar putea stimula implicarea unui număr mai mare de participanți. Cu toate acestea, în absența unei astfel de recunoașteri, interesul multor potențiali voluntari poate scădea considerabil. Mai mult decât atât, deși mulți tineri manifestă inițial entuziasm față de activitățile de voluntariat, motivația acestora tinde să

scadă atunci când se confruntă cu obstacole sistemice, precum bariere birocratice, lipsa sprijinului instituțional sau oportunități limitate de dezvoltare personală și profesională. Aceste dificultăți pot descuraja chiar și cei mai dedicați voluntari. Recunoașterea și sprijinirea voluntarilor nu constituie doar o măsură de încurajare, ci o investiție strategică în viitorul tineretului și al societății moldovenești.

**Opțiunea 2:** Lipsa unei reglementări juridice în domeniul voluntariatului.

Lipsa unui cadru normativ în domeniul voluntariatului este o practică întâlnită în țările blocului comunitar, or includerea a unor prevederi generale în alte acte normative cum ar fi codul muncii, actul social etc. este considerată a fi suficientă. În context, este important de menționat că această practică este strâns legată de existența unei culturi a voluntariatului prezentă în rândul cetățenilor. În termen lung, abrogarea legislației în domeniu reprezintă o realitate, însă pentru a atinge acest obiectiv, sunt necesare investiții la etapa actuală în politici de stimulare și susținere a voluntariatului. În acest sens, abrogarea cadrului normativ din domeniu nu se consideră o opțiune viabilă.

**Opțiunea 3:** Modificarea cadrului normativ existent

Opțiunea de modificare și perfecționare a cadrului normativ existent a fost analizată și considerată inefficientă, din motiv că peste 40% din conținutul actului normativ necesita a fi modificat, iar actul normativ subsecvent cu privire la implementarea legii necesita a fi abrogat total. În acest sens, s-a considerat că păstrarea actului normativ existent și intervenția prin modificare nu reprezintă o opțiune viabilă.

**4. Analiza impactului de reglementare**

**4.1. Impactul asupra sectorului public**

Aprobarea proiectului va avea un impact pozitiv asupra sectorului public prin (i) eficientizarea procedurilor (certificare, eliberare carnet, monitorizare și evaluare) realizate de instituțiile publice (ii) instituirea instrumentelor de coordonare la nivel interministerial pentru elaborarea și promovarea politicilor și programelor din domeniu (iii) asigurarea unui management performant în implementarea politicilor publice și programelor prin delegarea atribuțiilor unei instituții responsabile (iv) utilizarea eficientă, ținută și planificată a resurselor financiare pentru implementarea politicilor de suport pentru politicile de stimulare a voluntariatului, susținerea instituțiilor gazdă și a programelor certificate.

**4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative**

La etapa aprobării proiectului de act normativ, nu este necesară alocarea mijloacelor financiare.

**4.3. Impactul asupra sectorului privat**

Nu este aplicabil.

**4.4. Impactul social**

Voluntariatul are un impact social profund, contribuind la dezvoltarea comunităților, întărirea legăturilor sociale și îmbunătățirea calității vieții atât pentru beneficiari, cât și pentru voluntari. Iată câteva aspecte-cheie ale impactului social al voluntariatului:

#### *Consolidarea comunității*

Sprijinirea celor vulnerabili: Voluntarii oferă ajutor direct persoanelor defavorizate, cum ar fi bătrânii, copiii din medii defavorizate, sau persoanele cu dizabilități.

Crearea unei rețele sociale: Activitățile de voluntariat aduc oamenii împreună, contribuind la construirea unei comunități mai unite și mai solidare.

#### *Dezvoltarea capitalului social*

Îmbunătățirea încrederii reciproce: Prin voluntariat, oamenii învață să colaboreze și să aibă încredere unii în alții.

Promovarea solidarității: Voluntariatul încurajează empatia și dorința de a ajuta.

#### *Educație și formare personală*

Dezvoltarea de abilități: Voluntarii dobândesc competențe utile în viața profesională, cum ar fi comunicarea, managementul timpului și rezolvarea problemelor.

Promovarea responsabilității civice: Implicarea în activități comunitare îi face pe oameni mai conștienți de nevoile societății.

#### *Impact economic indirect*

Reducerea costurilor pentru servicii sociale: Voluntarii contribuie cu munca lor, diminuând presiunea asupra instituțiilor publice.

Promovarea inițiativelor locale: Sprijinirea proiectelor mici, cum ar fi afacerile sociale sau evenimentele culturale, stimulează economia locală.

#### *Îmbunătățirea sănătății mentale și fizice*

Pentru voluntari: Studiile arată că voluntariatul reduce stresul, crește stima de sine și oferă un sentiment de scop.

Pentru comunitate: Beneficiarii simt susținerea și recunoașterea, ceea ce contribuie la reducerea izolării sociale.

Voluntariatul nu doar îmbunătățește viața altora, ci oferă și voluntarilor oportunitatea de a deveni factori de schimbare activă în societate.

Voluntariatul este o piatră de temelie a unei societăți funcționale și compasive. Prin promovarea implicării civice și a participării active, acesta nu doar că răspunde nevoilor societății, ci și construiește punți de legătură între persoane de diferite vârste, medii, limbi și rase. Adoptarea unei noi legislații care să sprijine și să consolideze domeniul voluntariatului nu este doar o necesitate birocratică, ci o obligație morală. Un astfel de cadru va asigura accesul universal la beneficiile voluntariatului și va aborda lacunele și provocările actuale care limitează potențialul acestuia.

Voluntariatul unește indivizi în jurul unor cauze comune, cultivând un sentiment de comunitate și responsabilitate colectivă. Când persoane din toate categoriile sociale se implică în activități de voluntariat, se creează conexiuni care transcend barierele sociale, rasiale și lingvistice. Această unitate consolidează structura socială, făcând societățile mai reziliente în fața provocărilor. Sprijinirea acestei implicări civice printr-o legislație bine structurată va amplifica impactul voluntariatului, încurajând mai mulți indivizi să participe la activități benefice atât pentru alții, cât și pentru ei înșiși. În absența unei legislații bine structurate, aceste beneficii sunt în pericol de a fi diminuate sau pierdute. Lipsa unui cadru clar duce la fragmentarea inițiativelor, inegalitate în accesul la oportunități și la demotivarea celor care doresc să contribuie.

Actualmente, implicarea tinerilor în voluntariat se confruntă cu obstacole semnificative. Statul nu oferă sprijin direct inițiativelor de voluntariat conduse de tineri, lăsând aceștia cu multe întrebări fără răspuns și nevoi nesatisfăcute. De exemplu, deși carnetele de voluntariat sunt adesea solicitate, universitățile nu le recunosc valoarea. Similar, profesorii și instituțiile educaționale subestimează sau descurajează activitățile de voluntariat, limitând oportunitățile tinerilor de a participa semnificativ. Aceste bariere sistemice trebuie înlăturate pentru a debloca potențialul transformator al voluntariatului.

În lipsa unor acțiuni concrete, aceste obstacole sistemice pot perpetua inechități sociale. Lipsa recunoașterii oficiale a voluntariatului de către universități și angajatori poate demotiva tinerii, reducând semnificativ rata participării. Această situație nu doar că limitează dezvoltarea personală și profesională a acestora, dar și priva societatea de soluțiile inovatoare pe care tinerii le pot aduce. De asemenea, lipsa sprijinului financiar pentru inițiativele de voluntariat poate duce la fragmentarea acestora, în special în comunitățile marginalizate.

O altă problemă critică este concentrarea instituțiilor gazdă în zonele urbane, în special în capitală. Această tendință urbană lasă tinerii din mediul rural și comunitățile marginalizate cu oportunități limitate de a se implica în activități de voluntariat. Pentru a crea un ecosistem inclusiv al voluntariatului, este esențial să se asigure accesul tuturor la activități de voluntariat, indiferent de originea geografică sau de statutul socio-economic. O abordare descentralizată va oferi tinerilor din mediul rural și grupurilor marginalizate oportunități de integrare socială, dezvoltare a competențelor și creștere personală.

În absența unei strategii incluzive, tinerii din mediile defavorizate rămân excluși din oportunități valoroase, perpetuând ciclul sărăciei și al inechităților sociale. Această excludere limitează, de asemenea, capacitatea comunităților de a se dezvolta și de a deveni mai reziliente.

Voluntariatul nu este doar un gest simbolic de bunăvoință; este un răspuns practic și de impact la provocările societății. Voluntarii identifică adesea probleme din interiorul comunităților lor și dezvoltă inițiative inovatoare pentru a le aborda. Această perspectivă de

la firul ierbii aduce o valoare unicat, permițând soluții care sunt sustenabile și profund ancorate în realitățile locale. Prin cultivarea unui ecosistem prosper de voluntariat, societatea beneficiază de o forță dinamică și proactivă capabilă să răspundă problemelor urgente, precum sărăcia, educația, protecția mediului și sănătatea comunitară.

Fără sprijinul unui cadru legislativ bine definit, multe dintre aceste inițiative pot eșua în fața obstacolelor financiare sau administrative. Această lipsă de susținere poate duce la scăderea motivației voluntarilor, limitând impactul pe care aceștia îl pot avea asupra comunităților lor.

Un cadru solid pentru voluntariat joacă, de asemenea, un rol critic în dezvoltarea tinerilor. Prin implicarea lor în instituții gazdă, tinerii dobândesc competențe valoroase, explorează trasee profesionale și se implică în socializare semnificativă. Aceste experiențe îi ajută să evite comportamentele riscante, să construiască încă din timp încrederea în sine și să dezvolte un sentiment de scop. Mai mult, voluntariatul contribuie pozitiv la sănătatea mentală prin cultivarea unui sentiment de apartenență și oferindu-le indivizilor posibilitatea de a se simți membri valoroși ai societății.

Cu toate acestea, voluntariatul nu se limitează la tineri. Legislația propusă recunoaște contribuțiile potențiale ale adulților și persoanelor în vârstă, ale căror experiență și expertiză pot îmbogăți ecosistemul de voluntariat. Prin eliminarea barierelor de vârstă, cadrul legislativ asigură că persoanele din toate generațiile pot contribui semnificativ la societate. Această incluziune favorizează colaborarea intergenerațională, consolidează legăturile comunitare și asigură că nimeni nu se simte exclus din oportunitățile de a face o diferență.

Legislația propusă este un pas esențial către realizarea potențialului maxim al voluntariatului. Prin abordarea lacunelor actuale, precum lipsa sprijinului din partea statului, oportunitățile concentrate în mediul urban și subaprecierea contribuțiilor voluntarilor, cadrul va: Promova accesul egal la oportunități de voluntariat pe întreg teritoriul țării; oferi sprijin instituțional și financiar instituțiilor gazdă; recunoaște și recompensează contribuțiile voluntarilor, asigurând că eforturile lor sunt apreciate de instituțiile educaționale, angajatori și societate; întări implicarea civică și participarea activă, cultivând o cultură a unității și responsabilității comune.

Voluntariatul este un pilon vital al unei societăți prospere, oferind beneficii imense atât indivizilor, cât și comunităților. Prin adoptarea acestei legislații, facem un pas decisiv spre crearea unui mediu sprijinitor și incluziv pentru voluntariat. Aceasta nu doar că va împuternici indivizii să contribuie semnificativ, ci va aborda provocările societale, va promova coeziunea socială și va alinia principiile europene de implicare civică. Impactul acestei legislații va fi profund, cultivând un sentiment de scop, unitate și responsabilitate comună care va rezona peste generații și granițe geografice.

#### 4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil

#### 4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Legea va promova egalitatea de șanse în accesul la oportunitățile de voluntariat, asigurând un cadru echitabil și inclusiv pentru toate categoriile sociale. Va contribui la îmbunătățirea reprezentativității femeilor și altor grupuri marginalizate în activitățile de voluntariat, sprijinind astfel egalitatea de gen și echitatea socială.

#### 4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4.6. Alte impacturi și informații relevante                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Nu este aplicabil.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Nu este aplicabil.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Nu este aplicabil.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <p>Pentru a respecta prevederile Legii nr. 239-XVI/2008 privind transparența în procesul decizional și ale Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, anunțul de intenție privind elaborarea proiectului de lege a fost publicat pe pagina oficială a Ministerului Educației și Cercetării, <a href="http://www.mec.gov.md">www.mec.gov.md</a>, precum și plăsat pe <a href="https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/12755">https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/12755</a>.</p> <p>De asemenea, proiectul de lege a fost supus a două consultări publice, la care au participat reprezentanți ai instituțiilor gazdă, ai societății civile și ai instituțiilor publice centrale.</p> <p>În același timp, Ministerul Energiei, Ministerul Muncii, reprezentanții asociațiilor obștești și Grupul de Lucru pentru îmbunătățirea cadrului legal al voluntariatului au oferit avizarea documentului, împreună cu sugestii și feedback.</p> |
| <b>7. Concluziile expertizelor</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Actul propus urmează să fie expediat spre avizare la Ministerul Justiției, o decizie finală urmând să fie luată după primirea sugestiilor și opiniilor acestuia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Ca rezultat al aprobării proiectului nu va fi necesar de modificat careva acte normative.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Nu este aplicabil.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |